

Posudek na bakalářskou práci Anety Králíkové „Vícečetné porody – trendy a faktory“

Předkládaná bakalářská práce se skládá z 43 stran, z čehož je 37 stran vlastního textu, poté následující seznam použité literatury a zdroje dat. Autorka se tématu věnovala z hlediska klasického pojetí demografické analýzy porodnosti, což je téma je v dnešní době stále potřebné. Práce je rozdělena do osmi strukturovaných kapitol, které nemají název (ten mají podkapitoly). Názvy jednotlivých kapitol by nebyly – s ohledem na čtivost na škodu. V úvodním autorka vysvětluje smysl obsah své práce, zkoumání problematiky vícečetných porodů, jejich trendů a faktory, které na ně působí.

V úvodu práce je vymezen cíl práce a hypotézy, které chce autorka ověřit. Dále píše o metodologii – patrně má na mysli metodiku zkoumání plodnosti a porodnosti se zřetelem na problematiku vícerčat, jak vyplývá z podkapitoly 1.4. V části na s. 13, kde v prvním odstavci píše o snižování na společnou nízkou úroveň – by měla napsat na jakou, potěšitelná je správná citace zdrojů dat za ČR na s.14, protože často studenti pletou primární a sekundární zdroje dat.

Druhá kapitola začíná vývojem porodnosti od roku 1950, problematický je obrázek č. 1, protože je nepřehledný, snad by pomohla tenčí tloušťka čar a zrušení označení čar za východní a západní Německo (lepší by byly oficiální názvy států), oponentovi není jasná souvislost mezi zmínkou o poválečném sčítání a sledovanou problematikou – změny ve vývoji plodnosti jsou popisovány v grafu transverzálně a odkaz na sčítání nemá smysl. Vývoj porodnosti v Československu v období padesátých až sedmdesátých let popsán jednou větou (poslední odstavec na s. 18), by si zasloužil více pozornosti i textu. Podobně tomu je i v případě popisu poklesu porodnosti a plodnosti v devadesátých letech, která souvisela nejen s uvedenými faktory na s. 19, ve druhém odstavci, ale s ekonomickou situací ve společnosti i mladých rodin. I zde by bylo třeba text více rozpracovat. Ve srovnání s předchozími, jsou obrázky na s. 20 docela povedené. Další část této kapitoly, kde se popisuje vývoj porodnosti ve vybraných zemích, postrádá především tabulku za sledované státy, ze které by byl lepší přehled celkové situace.

Třetí kapitola je pak zaměřena v úvodu na vícečetné porody a je věnována jak demografickým, tak i zdravotnickým aspektům narozených dětí a jejich matek. Autorka prokazuje dobrou schopnost práce s literaturou. Dále jsou v této kapitole popsány metody asistované reprodukce, možná by byla užitečná informace o tom, které metody se používaly v minulosti a které v současnosti, což souvisí s četností porodů vícerčat. Pokud píše o etických problémech asistované reprodukce a náboženství, to by si zasloužilo mnohem více pozornosti. Jednotlivé církve (nejen křesťanské) totiž se ve svých postojích výrazně liší: počínaje striktním odmítáním katolickou církví (odtud situace v Polsku) až po liberální názory protestantské církve (Švédsko). Pokud se autorka zmiňuje o aktuální otázce asistované reprodukce pro homosexuální páry (žen), tak by měla k tomu něco napsat (nebo tu větu nepsat). Zajímavé jsou postojové názory žen, podstupujících některou z metod asistované reprodukce (s. 32), ze kterých vyplývá opět vyšší četnost vícerčat při porodech.

Čtvrtá kapitola je v úvodu věnována rizikům vícečetných těhotenství z hlediska předčasného porodu a porodní hmotnosti. Kapitola je velmi krátká, chtělo by to opět tabulky. Další kapitola je (předpokládám) těžištěm bakalářské práce, protože obsahuje demografickou analýzu sledovaného jevu podle pohlaví, rodinného stavu a věku matky a jsou zde doprovodně k textu jak grafická vyjádření, tak i tabulka. Sledování délky těhotenství tak i porodní hmotnosti je na pomezí demografie a zdravotnické statistiky. Následuje mezinárodní srovnání, opět by neškodilo více číselných vyjádření než jen jeden graf.

Autorka prokázala dobrou schopnost práce s literaturou, k dané problematice by toho bylo možné napsat určitě více. Některé stylistické obraty v textu nejsou příliš srozumitelné. Uvedené výtky oponenta jsou však dílčího charakteru a doporučuji proto práci k obhajobě.

Ing. Jaroslav Kraus, Ph.D.

21. srpna 2015